

Kulturdepartementet

postmottak@kud.dep.no

Deres ref:

Vår ref: - KV

Oslo, 8. november 2013

Hørings svar - Forslag til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek

Biblioteksektoren står foran store endringer. Med den nye bibliotekloven som trer i kraft 1.1.2014, vil bibliotekene få en utvidet rolle i lokalsamfunnet. Med nye oppgaver følger nye ansattroller og nye lederutfordringer. Delta og Kulturforbundet mener det er viktig at dette gjenspeiles i kvalifikasjonskravene spesielt på ledernivå.

§2 Kvalifikasjonskrav

Biblioteksjefen er den faglige og administrative leder for kommunens samlede folkebibliotekvirksomhet. Ved utlysning av ledig stilling som biblioteksjef i kommunen skal det stilles krav om fagutdanning.

Delta og Kulturforbundet mener det er viktig at biblioteksjefens rolle i kommunen er tydelig. Vi slutter oss også til at ledige stillinger skal utlyses og at det skal stilles krav om fagutdanning innen bibliotekfag.

Med fagutdannet biblioteksjef i kommunen og bibliotekfaglig kompetanse i fylkeskommunen forstås kandidater med bachelor- eller høyere grad der minst 120 studiepoeng bibliotekspesifikke krav inngår, eller kandidat med bachelor- eller høyere grad med minst 60 studiepoeng bibliotekspesifikk påbygning, eller tilsvarende utdanning.

Delta og Kulturforbundet slutter seg til vurderingene om at flere fag nå vil være bibliotekfaglig relevante. Det er viktig at begrepet fagutdannet biblioteksjef ikke tolkes snevert. Det er ikke alltid lett å få kvalifiserte søkere til biblioteksjefstillinger. Mange gode søkere unngår å søke fordi utlysningsteksten er for bastant. Vi mener derfor det er en riktig vurdering å ikke knytte lovteksten til spesielle utdanningsinstitusjoner. Det er viktig å få biblioteksjefer som er godt rustet til å møte nye krav som samfunnsutviklingen stiller til bibliotekene. Ved å åpne for flere mulige fagkombinasjoner, gir det rom for bredere kompetanse. Det kan også gi åpning for god dynamikk i en personalgruppe med flere faglige innfallsvinkler og utløse utviklingspotensial.

Der en kandidats praktiske erfaring i bibliotek overstiger tre år, kan dette komme i stedet for den bibliotekspesifikke påbygningen.

Departementet har spesielt bedt om innspill på om 3 års praktisk erfaring er tilfredsstillende for å kompensere for manglende formell kompetanse. Det finnes i dag mange forskjellige yrkesgrupper i bibliotek som har høyere utdanning med god og allsidig fagkompetanse, som nå nevnes som bibliotekfaglig relevante i høringsutkastet, men som mangler formell bibliotekspesifikk utdanning. Det er på sin plass at de kan være aktuelle som ledere. Andre har ikke relevant utdanning. Om deres kompetanse vil være god nok etter tre års praktisk erfaring vil være individuelt. Personlig egnethet vil også spille inn. Det er viktig at lang erfaring fra jobb i bibliotek kvalifiserer til fast jobb, hvis det ikke er bedre kvalifiserte søkere.

Det er heller ingen automatikk i at en fagutdanning kvalifiserer til å være en god leder. Eller til å lede et moderne bibliotek. Mange bibliotekarer gir nå uttrykk for et sterkt ønske om å øke sin kompetanse for å kunne fylle den nye biblioteklovens oppgaver.

3 Dispensasjonsadgang

Nasjonalbiblioteket kan dispensere fra kravet om fagutdannet biblioteksjef dersom kommunen dokumenterer at det etter offentlig utlysning ikke har meldt seg kvalifisert søker. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på om interkommunalt samarbeid med nabokommunen er vurdert.

Delta og Kulturforbundet tror det er nødvendig å ha en dispensasjonsmulighet. Det viser seg at det ikke alltid lar seg gjøre å få en søker med bibliotekfaglig utdanning. Vi er fornøyd med at det foreslås at det kun skal være anledning til å søke om fast dispensasjon, ikke midlertidig.

Vi tror at dersom bibliotekene skal fylle sin rolle som møteplass med aktiv formidling og uavhengig debatt, er det nødvendig med en leder som er til stede og at hver kommune har sitt eget folkebibliotek. Ved å etablere et tett interkommunalt samarbeid, ser vi faren for at det lokale, kommunale biblioteket kan bli nærmest som en filial og miste sin viktige posisjon i lokalsamfunnet.

En innvilget dispensasjon opphører når arbeidsforholdet til biblioteksjefen avsluttes.

§4 Særlig unntaksadgang

Kommuner med bred bibliotekfaglig kompetanse kan ansette biblioteksjef uten bibliotekfaglig utdanning. Med bred bibliotekfaglig kompetanse menes her bibliotek som har minst fem ansatte som oppfyller kvalifikasjonskravene i §2.

Bibliotek i små og store kommuner stiller forskjellige krav til biblioteksjefen. En leder i en stor kommune trenger kompetanse utover det rent bibliotekfaglige. Slik det beskrives i høringsutkastet vil spisskompetanse innen f.eks. ledelse vil være viktigere i større i store bibliotek enn i små. Delta og Kulturforbundet mener det forenkler tilsettingsprosedyrene at kravet om dispensasjonssøknad bortfaller. Bred bibliotekfaglig kompetanse må defineres

som 5 årsverk ettersom ikke alle ansatte har hele stillinger. Tilsetningsmyndighet bør ha ansvaret for å vurdere om dette er godt nok.

Vennlig hilsen
Delta

Lizzie Ruud Thorkildsen (sign)
1. nestleder

Kulturforbundet

Lena Hillestad (sign)
leder